

FOGLALAT: Magyarország (kinevezések és előléptetések; bécsi fő nyertes számok; nemzeti casino; magyar játékszín; pesti kereskedési hírek; bajai és losonczyi újdonságok; Buttler János gr. jótéte; halálozások; külföldi: az irgalmas szerzet mult évi munkálatai, besztzercebányai jölte-vőség, tengermelléki kereskedés; a pesti löverseny ügyében; 's a' t.) Portugália (a királyné cortesnyító beszéde; 's a' t.) Spanyolország (posták kimaradása; Maroto nem veszté el Carlos kegyét; cataloniai visszatörölások; 's a' t.) Anglia (londoni radical gyűlés; az angol dolgozók és szegények; 's a' t.) Franciaország (pair-'s követkamrai ülések; válaszfóiratú viták; Montalembert gr. 's a' minisiterelnök beszédei; 's a' t.) Németország, Hollandia, Török- 's Görögország.

Magyarország.

Ő es. 's ap. kir. fölsége mult évi jul. 12ki határozatában Altersberger Józsefnek neve „Ohegyi“ magyar hangzatúvá változtatását méltóztatott megengedni.

(Főnyertes számok.) A bécsi palota kijátsztatásán f. é. január 3kán ezek valának a főnyerők: 6296 sz. 200,000 f. nyert vagy a palotát; 160610 sz. 20,000 f.; 125422 sz. 10,000 f.; 134702 sz. 8000 f.; 115773 sz. 5000 f.; az ingyensorsok közül pedig: 76772 sz. 25,000 f.; 102908 sz. 6000 f.; 173075 sz. 3,500 f.; 103230 sz. 3,000 f. 's 41872 sz. 1,500 f. váltóban; a 200 ezer forintot hír szerint tíz budai polgár nyerte. —

(Magyar játékszín.) Folyó hó 12dikén (szombaton) Schodelné jutalmul „Eskü, vagy a syracusai zsarnok“ eredetileg olasz nyelven írta Rossi, 's ugyanesak Jakab István által olaszból fordított opera jutand színpadunkra 4 felvonásban Mercadante muzsikájával. Ezen opera még csak Milanóban a Scala operaházban és Bécsben a karinthei kapu mellett es. kir. színházban adták olasz nyelven, 's nem Auber „Eskü vagy a hamis pénzverők“ ezimű operája, mely már a pesti városi színházban is német nyelven többször adott. Pesten, jan. 7dikén 1839. Komlóssy Ferencz főrendező.

(Pillanat a főváros kereskedésére.) Pestnek mult évi kereskedése ellen, általán véve 's a tavaszi árvízpusztítást leszámítva, panaszt épen nem emelhetni, sőt kívánatos, hogy a beállott 1839 is, a tavalyihoz hasonló mutatózó kereskedési mozgalom és élet mellett hasonló jutalmazzon. Kézműi ezikk közt: a pamut-gyártványoknál mostani mérsékelt árok mellett, áresökkenéstől nem tarthatni; gyapju-ezikkéből pedig, minden emelkedett árok mellett is, igen csekély mennyiség van. Mi a termékeket általában illeti, ezek iránt úgy tartjuk, mind természetök mind vevők egyiránt eléggültek voltak; a gyapjut meglehetősen fizették minden fajnál 's kapva vevék, — nemesített egynyire pedig már most, mint említettük legközelebb, előre is törtémenek szerződéses a tavalyinál jobb árokon, 's hihető a kül vásárlások Anglia, Francia, Schweiz és Olaszország részére is inkább növekedni mint kevesedni fognak. A tavalyi jó minőségű gubaes a dumai közlekedés megnyílásakor tavasszal, bizonyosan elég keresőre fog találni. A hamuszir kedvező áll, 's kivétele nehezen lenne jutalmatlan. A viasz folyvást nagy áru; e ezikk mennyisége kevésbé kerül ki az országból, mint előbb 's a fogyasztás nagyobb mint mennyi a kereskedésben fog. — Pálinka jól fizet a készítettnek, bár különben azon körülménynél fogva, hogy télen át valamennyi pálinkakazán teljes munkában van, nem lenne esuda, ha ára vagy kapóssága némileg esökkenne. Olvasztott fagygyu (lebenyegben) mult ősszel olly nagymennyiségben vitett külföldre, hogy ára lejobb már nem eshetik. Cseretlen bőr, névszerint tehén, ökör és borjú-bőr olly magas áron állnak, hogy méltán tarthatni megolesulástól a mostani olly szelében uralkodó marhadógi miatt. — A debreczeni szikso hihetőleg megmarad kapósságában, mivel az utóbbi évekbeli mennyiséget az üvegyárak jó formán fölemészték. — A repezoalaj csekély ára semmi viszonyban nem látszik állani a többi zsiradék és olajnemek tartós áraival; meglehet a eschországi bő repezetermés okozó e súlyedést. Kender folyvást magas áron kel; ámbár a gyártók már néhány év óta nincsenek a termés minőségével megeléglve. A nyulbőr, mellynek már két év óta folyvást ugyszólván semmi ára nem volt, legközelebb mind itt helyben mind Lipésében gazdagon fizetett az azzal kereskedőknek. A mostani tél nem úgy mutatkozik különben, mint ha ezen ezikk megszapordásától lehetne tartani; azért a mostanig szépen emelkedett ár, hihetőleg továbbra is megmarad. — Gabona megáll a maga árában; a kereskedők szereznek ugyan mellette, de nem gazdagulásig; a magtárak nincsenek ugyan dugulásig tömve, de azért híjánny vagy szükségét nem érezn. — A jóféle dobány folyvást eléggé kapós; 's nem állithatni mellette, hogy alábbvaló fajok vevőkre nem találának, ha mennyiségök még olly nagy volna is. —

Poszsonyál a karácsonkor esett hó által a zajló jég a Dunán összeállott; azonban rajta járn kelni a hűdeg csekély foka miatt még nem vala tanácsos 's hihetőleg még később sem lett a meglágyult idő miatt. Mondják Komáromnál is beállott a Duna.

Bárdányi gróf Buttler János ur mult dec. 10kén Pest megye első alispánjához Dubraviczky Simon urhoz intézett levelében 500 vto frtot küldött olly végre, hogy e mennyiséget a tiszt. alispán ur, Pest azon szegényei között, kik a királyteztától jobbra a kerepesi-utig e tél idején földkunyhókban (putrikban) tanyázni kénytelenek, saját belátása szerint és fölügyelése alatt lenne szives osztatni föl. Ehöz képest a t. alispán ur e szerencsétleneknek, a városi hatóság részéről megtett összeírás után, a mondott summát e végre megbízott Simonyi István megyebeli eskütt által Pfeiffer Lőrincz városi alkaptány jelenlétében, f. január első napján valósággal ki is osztatá, azon általa megállapított böles fokozat szerint, hogy a jótéteményben ugyan minden személy —, de a betegség, kor vagy akármí más oknál fogva munkára és így kenyérkeresésre alkalmatlan kétszeresen részesüljön. Nemesak országos törvénykönyvünk hirdeti már e tisztelt gróf urnak a ludovicei katona-

nevelő akademiára hazafilag szentelt nagyszerű alapítványát, — hirdeti azt a szigeti athenaeum, hirdetendi maholnap a vakok pesti intézete is 's így hazánk történeti muzájának édes tisztje lesz a hőkeblű grófnak ezen 's egyes hazai intézetünkre szentelendő igen nemes áldozatit hazafisági 's emberiségi tekintetből fölfogni, érdem szerint méltatni 's kiemelni; engedje meg azonban szerénysége addig is, hogy főleg a szenvedők enyhítésére ható hasonló nemes adományiért a fölsegltek buzgó halálját az egész haza színe előtt kifejezhessük.

Nemzeti Casino. A nemzeti casino alkotó szabályai 6dik pontja szerint a téli közülés f. é. január 27kén reggel 10 órakor változhatlanul fog tartatni. Ezen gyűlés tárgyai: a) az intézet mostani állapotjáról az igazgatók és választottság által teendő jelentés; b) az új igazgatók és választottság kineveztetése; c) a casino további fentartására 's emelésére szükséges intézkedések. A részvényes urak ezennel megjelenésre kéretnek. Pest január 2kán 1839. Pregardt János igazgató.

Pesti löverseny. A közelebb mult 5 évre ajánlva volt pest-városi versenydíjnak ideje 1838ban kitélvén, e következő tartalmu aláírású ív nyitott meg és kering, számosb példányban, a város polgárai 's lakosi közt: „Megújított aláírás a pest-városi versenydíjra: Miután a tapasztalás azt mutatta, hogy sz. kir. Pest városra az itt tartatni szokott löversenyből már némi haszon háramlott, 's ez okból igen kívánatos volna, annak fönmaradását 's további kifejlését lehetőleg előmozdítani; ezen sz. kir. város t. cz. polgárai és lakosi illendően kéretnek, miszerint az említett ezelt hazafiai adakozásaikkal annál inkább elősegíteni méltóztatassanak, minél kívánatosbnak látszik, hogy ezen sz. kir. város, melly az intézet által legközelebből érdekeltek, ollyas önkéntes és nagylelkű ajánlatokhoz legelső nyújtsón buzditó és utánozásra méltó példát. — A díj feltételei e következők: Pest-városi díj, 1839től 1843ig bezárólag, évenként bizonyos summa (melly t. i. az aláírások által egybegyűlendő) minden lóra. Távolság: a nyero pont előtt 30 ölnyel kezdve, egyszer körül. Ismételt futás. Teher: 3e. 74 ft, 4e. 100 ft, 5e. 107 ft, 6e. 112 ft, idősb 115 ft. Ausztriai birodalomban született ló 6 fonttal kevesbet; kanca és herélt általában 2 fonttal kevesbet. Bejelentés 8 nappal előbb. A díj 1/4de az első, 1/4de a második lóé. — Következnek az aláírók nevei és az ajánlatok mennyiségei. A külön íveken már eddig is számos név van följegyezve, és reménylhető, hogy Pest sz. kir. városa állásának megfelelő mennyiség kerülend egybe.

Bajai hírek dec. 31kérül: Dec. közepén kezdett folyvásti száraz kemény hűdeg Sugoviczánkat, és számos moecárunkat jégpánczéllal vonta bé; mi a nád késedelmes levágatását igen elősegíté 's azt már nagyobb részt lakosink el is végezték. Mint tavaly, úgy az idén is a nád igen silány 's rövid növést, mégis folyvást épülő faluink lakosi a nádkéve százát 10—13 v. frton örömet fizetik. Száraz malminak nagy mozgásban vannak, mivel dunamalminak már öszkori nagy vizesekélyeségök miatt igen hátráltaták szegényebb lakosinkat örlesben, 's így sokan telelésre lisztet csak most örölthetnek. E táji dunán az átjárás napról napra bajosabb, ez okból a szerenlyei révénél a dunántulra ügyező utasok gyakran a vissza nem térhetőst tartásuk miatt ezéba vett utjuk folytatása helyett, csakhamar ismét városunknak fordítják kocsirodjokat. Karácson előtti hetivásárunkon gabonás kocsikon kívül számos aszuszilvával 's dióval terhelt is vala látható, az aszuszilva vekája 3 fr., dióé 2 fr. 30 kr.; méz itezéje 1 fr. — 1 fr. 28 v. kron kelt. Karácson napján kettős öröm lebege különböző ajku lakosink arczin; egyik a nap szentsége, másik: helybeli lelkészünk Bartók Mátyás érdemeinek méltányoltatása miatt, ki e napon mutató először be préposti szertartással áldozatját a mindenség urának. A diszruhás polgári granátosságnál fris emlékeztetiek levén az érintett lelkésznek városunk szegényebb lakosiról atyailag gondoskodó, 's azokat segedelemmel is ellátó nemes tettei, a mise folyamát nemcsak jelenlétükkel, hanem számos örömlövessel is díszítették, isteni szolgálat után pedig a városi tanács és választott község jeles küldöttséggel kívánta buzgó örömdését nyilvánítani. — A bajai jótékony asszonyegyesület, melly már három év óta nem kis segédpénzzel hatott a helybeli „Remete sz. Pál“ nevű körintézet javára 's hathatos munkálkodási által több ügyefogyottnak 's betegnek felszikkasztá könnyeit, dec. 30kán tartá gyűlést, midőn is többi rendelkezési közt új tagjaivá választottak: Latinovics Mária, Alföldy Nina, Vojnics Mathild, Nenádovics Katalin, Zhorela Anna, Latinovics Flóra, Grösz Betti asszonyságok és Jakobey Amália, Albrecht Antonia. Fogyt Katalin és Swoboda Mária kisasszonyok. Főirányát pedig az 1839ki febr. 4én tartandó sorsjátékos táncvizigalom-elintézésre fordítá, mellynek jövedelme a fenerintett körintézet gyarapítására leend fordítva. Bemeneti ár egy sorslappal 30 p.kr., külön a sorslapé 20 p.kr.

Losoncz: A jót, szépet 's hasznost olly lelkesen előmozdító 's általunk is többször magasztalt losonczyi műkedvelő színész társaság, melly eddig több ízben várokozás-felülmulólóg lépett föl a helybeli kórhágyarapításra, dec. 26kán és 27kén, Losoncz 's környeke nagyszámu lakosi örömkre u ra mutatóványit adá. Első este „12dik Károly Rügen szigetén“ 4 felvonásu Both vigjátékát, másikon pedig „777“ vigjátékot 1 felvonásban Lebrün után; mindkettőt meglepő tökélyvel. Ezt követé egy 20 személyből álló hangászegyesületnek néhány operából nagy szorgalommal 's köz tetszéssel adott versenye, melly alkalomkor Gyürky Lóra kisasszony, a számos közönséget egész elragadtatásra bíró bájoló éneklesivel. Illy hasznos kellemű két estének 500 forintnyi jövedelme a pesti magyar színház javára rendeltetek fordítatni. Vajha ezen műkedvelő társaság példáját édes hazánkban számosan követve, illy sikeres buzgalommal munkálkodnának a pesti nemzeti színház állandó megállapításán!

(Halálozások.) Somogyban Nágocson dec. 10ikén elhunyt gr. Zichy József es. kamarás, udv. tanácsos 's a t. életének 81dik évében. Megyei szolgálatok 's nyilvános hivatalok viselése után, az 1808diki országgyűlésen Somogy-megyét képviselé. 's a Ludovicea kath. akademiára 10 ezer frtot ajánlott. Gyászolják özvegye szül. Bésán Francziska 's gyermekei: Julianna, m. Sou-

sich Pongrácz kir. személynök, baranyai főispán 's a t. hitvese, továbbá Krisztina és Nep. János több ns megye tbirája. — Tengődön nov. 11dikén hunyt el peremartoni Nagy György alesperes, tbiró 's a t. élte 58dik évében. Egyházi tisztbuzgóságán kívül érdemet szerze magának többek közt azzal: hogy a' mentő-himlő behozatásakor, arra nemesak fogatosan inté hallgatóit, hanem az ótást maga is megtanulván, az által számos év alatt a' hely- és vidékbeli emberiségnek tetemes hasznára volt. — Végre Pesten f. január 6ka éjjelén hunyt el három hónapi májshyány után kaposányi Appel Károly, a' württembergi kir. korona-rend lovagja, számos ns megye tbirája, több nagyterjedelmű urodalom kormányzója, a' bácsi és pesti gazdasági egyesület tagja 's a t. Kevés van rendszeresb gazdálkodást űző, ki az elszenderültnek érdemei felül a' hazai ipar és gazdálkodás tekintetében, ne hallott volna. Annyi kétségtelen, hogy tehetségének 's nagyszerű munkásságának maradandó bizonyosága azon urodalmak jólléte országszerte, mellyek az ő kormányzata alatt új fejlődésnek 's józanabb gazdálkodási rendnek indultak. Valamint nem tagadhatni, hogy a' vállalkozás és gyakorlat illy bizonyító eredménye főmérdek határu volt utánzást tekintetben mind szomszéd mind távolabb vidékeken. Született azelhunyt Ludvigsburgban Stuttgarthoz közel (Württembergben) 1773 febr. 25kén. Nevelést nyert a' kir. nevelő-intézetben Stuttgarban. Magyarországra 1797ben jött, 's mezei gazdálkodás és ipar körüli érdemiért 1821ben magyar nemességet, utóbb 1834ben pedig a' württembergi kir. korona-rendet nyerte meg. Magyar nemességi czimerében mint halljuk burgonya-bokor is látható, mint maradandó emlék 's tanujele többek közt azon kitűnő gazdálkodás és takarékoságnak, mellyel fogva némely urodalmakban teleteltetési takarmány-pótlékul 's kíméletül a' burgonyát hozta divatba 's relative nagy szerencsével. Tetemeit eltakarításul Urnényre Nyitra megyébe vitték hitveséhez. Csöndes nyugalom munkás földi pályájára!

KÜLÖNFÉLE: Az irgalmas szerzet kórházaiban folyvást számos beteg nyer minden valláskülönség nélkül orvosi segélyt. A' budai zárdában 1837ki nov. 1jétől mult évi oct. utóljaig összesen 1675 beteg nyert ingyen ápolást. Ezek közül meggyógyult 1521, 's meghalt 151; ez utóbbiak közül azonban 16ot haldokolva vitének a' kórházba. Vallásra nézve kathol. volt: 1434, protestans: 192, görög: 23, zsidó: 26. A' rend 29 kórházában pedig összesen 19,710 beteg részesült orvoslásban, kik közül 18,258 gyógyult meg. — Besztercebánya lakosi az ujévi köszöntések fölvaltása által 230 fr. 15 kral gyarapíták az ottani kórház pénzalapját. — Mult évi novemberben 372,831 fr. pengőre rugott tettegi kereskedésünk hazánk kikötőiben. —

Portugália.

(A' királyné cortesnyító beszéde.) Lissabon, dec. 12én: Ma nyitá meg a' királyné 9 óraker a' cortest; a' cortesházhoz vezető utakat három sorozred foglalá el; palota előtt a' 2dik vadászostály örködék, ben pedig a' palotában a' királyné testőrsége. Miután a' királyné a' király elfoglalák a' trónt, a' miniszterelnök átnyujtá a' trónbeszédet a' királynénak, mit ez hangosan olvasa föl; a' királyné öltözete fehérvala, fejét diadem 's korona ékesíté, mellybe foglalva volt a' haj hátul; a' király marsal-egyenruhában jelent meg. A' cortesterem karzatit két oldalon jobbadán hölgyek foglalák el, kiket csak annyira érdekel a' cortesülés, mint a' férfiakat. A' királyné trónbeszéde következőleg hangzik: „Uraim! Nagy örömmel látom a' nemzeti képviselőséget először összegyűlve az ország új alkotmánya szerint. Önökkel együtt szerencsét kívánok magamnak azon kegyelmért, mellyet az isteni gondviselés nekem 's ez országnak juttata, midőn 2ik kir. figyermekkel ajándékoza meg, ki a' trónörökülésre 's Portugália békéjére nézve 2ik kezesség. D. Luis infans nevéhez portói hg czímet melléklénk, fölséges atyánk kívánatával egyezőleg 's tanuságul azon becsüléért, mellyet azon vihatatlan városban elkövetett tettek méltán megérdemelnek — megbecsülhetetlen hagyomány e' czím, mellynek fiam, ha isten ugyakarja, híven megfelelő. Folyvást barátságos lábon állok azon hatalmakkal, mellyekkel viszonyban élünk. A' görög király meghatalmazott ministert küldé a' portugál udvarhoz 's e' szerint diplomatai érintkezésbe jövének ez országgal. Teljes bizodalommal reményelem, miszerint nincs távol az idő, mellyben a' szentszékkeli alkudozások következtében ismét visszaálland azon összeköttetés, melly annyi századon át elődink 's az egyház látható feje között létezett; melly a' korona jogait 's a' nemzet méltóságát mindig őszhangzásban tartá a' vallási szükségekkel; 's habár a' vakbuzgóság e' politikai ingadozások napjaiban a' gondatlanokat elcsábítani törekedett, mégis a' kath. tan mindenkor tisztaságban tartá fön magát a' portugál népnél. Nem tudósíthatom Önöket, mint ohajtnám, az angliávali szerződés megkötésétéről a' rabszolga kereskedés eltörlesztése végett, reményelem azonban, miszerint nincs messze azon idő, mellyben végképi egyezkedésünket aláírandjuk. Franciaországgal is hason czélú alkudozásokba bocsátkozánk. A' birodalom érdeke végképi elnyomatását sürgeti ez embertelen kereskedésnek, melly afrikai tartományunkban a' mivelődést gátolja, és a' szentírás-terjesztésnek akadályul szolgál. Illő, hogy minden tengerész nemzet gyámolítsa egymást e' kereskedés elnyomatásában 's olly szerződést kössenek, melly azt végképi elfojtja, 's a' kereskedésnek szabad tért, 's a' szerződő népeknek méltányos becsültetést biztosítson. Még folyvást panaszkodnunk kell a' belháboru miatt, melly Spanyolországot dulja. A' kath. királyné ügye, a' spanyol szabadsággal olly mélyen összefűzötten, legélenkebb részvétet támaszt keblemben. Portugália nyugalmat élvez. Mindazáltal az ország némely résziben a' nyilvános bátorság még nem eléggé nyugtat meg. A' két déli tartományban még folyvást zendítő csapatok dulongnak, mellyek, ha az őket üldöző bátor csapatinktul megtámadtatnak, mindig megveretnek vagy szétűzetnek. Tapasztalás tanusítá, miszerint némely törvények javításra várnak, 's meg vagyok győződve; miszerint e' tapasztalás vezérül szolgáland azon javításoknál, mellyeket az ország állapotja követel. Önök figyelmebe ajánlom az e' ezéltől miniszterim által Önök elibe terjesztendő törvényjavaslatokat. Tengerentuli tartományink is hasonlólag megkívánják Önök gondoskodását; azokat illetőleg némi javaslatokat parancsolék tenni. Az Önök elibe terjesztendő irományokbul átláthatják, mi tör-

tént az utolsó cortes óta 's milly szükséges gyors rendszabályok fogantatása az ország kívánati teljesítésére. A' pénzügyminiszter a' nyilvános jövedelmi forrást 's a' kiadások költségvetését Önök elibe terjesztendi. Örömmel jelenthetem Önöknek, hogy jövedelmünk kedvező kilátással kecségtetnet, mi hitelezőinknél bizalmat gerjeszt irántunk. A' legfontosb jövedelmi ágakra tett zálogok nagyobb része már vissza van váltva, 's ha a' szükség új áldozatra nem kénytet, biztosan reményelem, hogy az 1839ik év végével minden illy nemű teherül szabadok leszünk. Biztosíthatom Önöket, hogy mennyire a' köz szükség engedé, kormányom a' nemzeti hitel-föntartás mellett híven buzgott. Az évenként kamatfizetésre szánt mennyiségek képesítendik a' hitelhivatalt a' lehetőségig minden kötelezéseinek eleget tenni 's reményelem, nem sokára képesül nemcsak a' beladosságok kamatinak pontos fizetésére, hanem kormányomnak új pénzügyi munkálatokra szolgáltat eszközt, melly által más statuskötelezők jogai is annyira tekintetbe vétetnek, mennyire az igazság kívánja. Külföldi országokban kötött adósságok, mellyek 1837ki kamatait fizetni nem valánk képesek, nagyfontosságú tárgy, mi által a' nemzeti becsület 's a' kormány hitele súlyosan szenvedé. Különös választmány van kinevezve e' kötelezések teljesítésére fogantat eszköz-ajánlás végett 's munkálkodási következményérül nem sokára tudósítandom Önöket. A' statusjövedelem beszéde 's használása jövő évre Önök határozatát várja. Mind ez birt engem Önöket az alaptörvényben meghatározott nap előtti összehívásra. —

Spanyolország.

(Posták kimaradása. Maroto nem veszté el Carlos kegyét. Catalonai visszatörések.) A' madridi posta három napig késétt el, mit Van Halen, Cabrera 's Borsó di Carminati legujabb mozgalminak kell tulajdonítani. Ha Espartero kevesebbet gondolna a' madridi politikával, 's a' helyett valamivel többet a' hadi fordulatokkal, ugy most rut hírbár juthatna a' carlosi fővezér. Az aldeai vonalon megtámadók a' carlosiak Espartero csapatának egy részét, 's megzavarák; közelebbi körülmények még hiányzanak. Maroto összejövéte a' trónkövetelével kedvező volt reá nézve, mert habár nem nyer is tökéletes győzelmet személyes elenségin, de mégis tetemesül csökkenté káros befolyásukat, 's parancsnokságát megtartandja, kivévén, ha esatát találna veszteni, melly esetben Tejero 's Larraga bizonyosan meg fogják őt buktatni. — Munagorri O'Donnell eltávolításából hasznót vél húzhatni, mert a' helyére lépett Espeleta tábornokkal inkább boldogulhatand. Meer b. valamennyi catalonai főkapitányhoz körparancsot intéze, mellyben felszólítja őket Vilella carlosparti guerillafő azonnal agyon lövetésére, mihelyt hatalmukba keritendhetik őt. Ugyanazon sorsra kárhözottá egyszerismind rablócsapatja minden tagját alkotmányos hatalomba jutás esetén. Először felszólítja Meer a' catalonai carlosparti főparancsnokot Vilella megbüntetésére, 's csak akkor hirdetté ki az érintett parancsot, miután a' rendelt időre nem érkezék válasz igazságos követelésire.

(Spanyolok Afrikában.) Oran dec. 13iki levelek szerint Mers-el-Kebir erősség előtt egy spanyol hajó vete horgonyt, mellyen 12 tiszt, 122 altiszt 's katona és 2 némbert találkozik. E' hajó Uldecenából jöve Tortosa mellett 's a' katonák az ottani alkotmányos őrség tagjai. Vallo másik szerint fölzendülének űk, parancsnokjokat megöleék, két hajót hatalmukba keritének 's a' legénységet fölvételükre kényszeríték. Szándékjuk volt Valencia közelében ismét partra lépni, 's ez az egyik hajóknak alkalmasint sikerült is, de bezzeg a' másik spanyol hajóktul üldözöttvén Oranba volt kénytelen menekedni. A' szökevények egyikének neve Quintana, 's a' trónkövetelő parancsával mentegéttetté, segélyt kérvén egyszerismind az orani francia hatóságtól Valenciába visszajuthatásra. Ugy látszik azonban, hogy a' francia tábornok a' parisi kormány tudta 's megegyezte nélkül semmi elhatározó lépést nem fog tenni e' dologban.

Franciaország.

(Kamrai ülések. Válaszfőirat vitatása.) Dec. 26ikán a' páirkamrában a' válasz-főirat vitatása volt napirenden. Az indítványzott főiratot Portalis olvasá föl. A' kamra szerencsét kíván abban magának az ország jelen állapotjához, melly legszilárdabb módon kecsékedik a' nyilvános nyugalomért. „Mily hangzik továbbá a' főirat, bizalommal várjuk a' belga-hollandi ügy kifejlését, meg levén győződve, miszerint ő fölsége kormányja nem mulaszt el semmit is, mit Franciaország méltósága, egy barátí érzelmű nemzet érdeke 's az adott szó szentsége megkíván. Belgium függetlensége, általányosan megismértette a' nagy európai család által, újabb kezességül szolgáland a' világbeke föntartására. — Fölség! Az ausztriai sergek római birodalomba nyomulta jelül szolgált Ancona katonai elfoglalására. E' tett megszűnése amazok visszavonulattól függé. A' szentszékkel 1832diki aprílben kötött szerződés határozá ezt. E' szerződés teljesült is. Katonáink elhagyák a' római birodalmat, 's ez utóbbi szabadon maradt minden idegen befolyástól. — A' Spanyolországot elnyomó szerencsétlenség, mellyet folyvást magosbra emel az egymás 's az emberiség ellen elkövetett kölcsönös kegyetlen vérengzés, minden évben mélyebb szomorúságot gerjeszt keblünkben. Fájdalmas azon gondolat, miszerint még most sem gyaníthatni, mikor leend már vége e' kegyetlen polgárháborúnak, melly folyvást legyőzhetetlen gátul szolgál a' spanyol nemzetnek szabad 's alkotmányos királyság kormányja alatt valódi boldogságban létezétesre. Midőn fölséged folytonosan részesíti a' spanyol alkotmányos királynét azon segélyben, mifől a' főnálló szerződés kecsékednek, Franciaország kívánatinak 's igazságos várakozásinak fog megfelelni. — Fölségeddel egyiránt hízelgünk magunknak azon remény-nel, miszerint már nagyon is sokáig tartott villongásink Mexicoval 's az argentinai republicával végükhez közelítnek. Franciaország becsülete tisztelet-szerzést parancsolt a' népjogi elveknek, 's félre értett jogsze-

rüségét parancsolt a népjogi elveknek, 's félre értett jogszerűségét követelésinknek kardjával kelle támogatnunk. Mi meg vagyunk győződve, hogy hajóhadunk jelenléte biztosítani fogja az ohajtott sükert, 's a francia kereskedés föllelendi azon távul partvidéken a jogszerűleg követelhető biztosságot. Ezután az Algirt tárgyzó helyekre válaszol a fölrirat, 's végre a parisi gróf születése iránti örömet 's reményt fejezi ki, zárszavai pedig ezek: „Mivel intézvényük szabad 's rendes mozgalmát nem háborítja semmi, 's nemis fenyegeti azt félbenszakasztással, tehát azon egyezés is rendületlenül álland, melly erőnket képezi. Az ingadozások, mint természetes következményi a hatalom-felosztásnak, az erő összhangsúlyát zavarni nem fogják; főálland ez továbbra is, világos tanúságul, hogy az alkotmányos királyságokban a szabadság koránsem zárja ki az állhatatosságot, melly mellőzhetlen föltéte a birodalom hatalmának.“ A válaszfölrirat után azonnal vitatásához kezdének, Montalembert gr. hevesül pártolá Belgium ügyét, 's többi közt így nyilatkozik: „Mondják, miszerint a szerződés törvényi a nemzeteknek: de e törvényhozás mellett egyszersmind a diplomácia ármányit látjuk. Mi volt a 24 cikkű szerződés célja? Belgium létezésének biztosítása. Jól van, vegyék csak Önök a földképet 's vizsgálják meg: képes-e Belgium élni 's magát megerősíteni, ha azon tartományoktól megfosztják, miket azon szerződés Hollandiának kíván átadatni? Nem jótékony szerződés ez Belgiumra nézve, hanem romlás esirája 's végtelen lánczolata. Én nem támadom meg a jelen miniszerséget: olly jó ez, mint akármellyik más, sőt talán még jobb annál, melly most készülében van; de azért csakugyan kívánom, hogy Franciaország ne engedjen minden kérdésben a külföldnek, 's ne bocsassa át egyszerre önkénynek Anconát 's Belgiumot, míg Anglia mindenfelé nagyobbítja hatalmát; Franciaország nem tűrhet el illy bánásmódot, ha annyira nem sülyedt már, mit méltóságáról föltenni nem akarok.“ A miniszerelnök válasza így hangzik: „A szónok mondá Önöknek, hogy a szerződés végrehajtása körülményektől függ, hogy az illy szerződés főállhatott ugyan Belgium 's Hollandia közt, de utóbbi események által meg van semmitve. Uraim, a politika kétféle; az egyik csak hatalmat ismér 's minden sugallatát az erősb jogaiból meríti; a másik művelt nemzeteknél van divatban 's az aláírott szerződés teljességét parancsolja. Ez utóbbi Franciaországnak politikája, 's mi követni fogjuk azt. Mit kívánnak Önöktől? Egy szerződés megsemmittetését, melly Belgium hatalmának alapja, mivel ennek köszönheti fölvételét a nagy európai családba. 'S veszik Önök észre, hogy épen Belgiumnak fekvék leginkább érdekében azon szerződés aláírása, 's hogy a hollandi király csak mintegy kényszerítve írta azt alá. Utóbb már nem akart e szerződésre visszatérni Belgium. Minő új körülmények okozták ezt? Én egyet sem tudok. Az alkudozások néhány kikötött pont iránt függőben maradának ugyan; de soha nem volt szó az elfogadott pontok feldöntéséről. Ümpepélyesen megerősített szerződést nem bonthatni föl a pártok kölesönös megegyezése nélkül. Csupán az előtünk fekvő belga kérdés ad mostani tanácskozásunknak főfontosságot, mert egyszersmind háboru 's béke kérdését foglalja magában, mit mindenkor szem előtt kellene tartani.“ Ujabbán szóhoz jutván Montalembert gr., lényegileg így nyilatkozik: „Leopold király, kardjára támaszkodva, pénzt ajánl kárpótlásul; de a kérdéses tartományokat csak erőszak által engedendi elvéteheti. Az ellenkező párt orangista körrel akarja körül övezni Belgiumot és széllyel daraboltatni, hogy mindig boszut legyen magában forralni kénytelen. Ellenben Belgium a két tartomány erejének sokkal jobban megfelelő pénzmennyiséget ajánl kárpótlásul azon 300 ezer alattvaló helyett, kik Hollandiára nézve csak bosszu-élesztésül szolgálának. Anglia lemondá Belgiumról, de Anglia 's Belgium közt nem léteznek olly szoros viszonyok, mellyek Franciaországot elvekre 's nyelvre nézve Belgiumhoz csatolják. Anglia szerződésre lépett Ausztriával 's Törökországgal, míg Irlandban 's Canadában vészteljes lángok lobogtanak, 's egyszersmind a perzsa 's arab tengeröbölben erős állomásba helyezkedék; szóval eselekvőleg viselé magát, holott Franciaország Ancona elhagyásánál egyebet nem tett. Franciaország egész jelen politikája e szóbanöszpontosul: „Hátrálás.“ 1831ben még birt befolyással, de azóta mindenfelől hátrálni volt kénytelen. Ha az orangista zászlót ismét föltűzik Franciaország határszélin, honnan azt 1830ban laszakiták, ugy nyiltan ki mondok, harmadik restauratió megyünk keresztül. Azon lapályok, mellyeken Bovinestül Waterlooig már annyiszor dőlt el Franciaország sorsa, mindig vetélytársink hatalmában valának. Anglia a flandriai köztársaság idejében bírta azokat; utóbb pedig Spanyolország 's aztán Ausztria, legujabbán pedig Hollandia. Most valahára barátink kezeiben vannak, 's ezért emelkedik több oldalról harag 's panasz Belgium ellen.“ Molé gr. következőleg törekvék visszautasítani a miniszerség ellen fölhozott vádakát: „Az elmondott tett dolgokból kiviláglik, miszerint Belgium 1834ig soha nem szünt meg létezése alapjának tekinteni a 24 cikkű szerződést. Mondja bárki hátrálásnak az adott szóhoz ragaszkodást 's lealacsonyításnak a böcsületes bánásmódot, én azért folyvást mondanai fogom, hogy Franciaország az adott szóhoz ragaszkodást tekintint politikája fő alapjának. Mondják, hogy Anglia Belgiumra nézve elvált tőlünk, mivel mi más tárgyban hasonlag viselők magunkat iránta. Anglia mindig hü frigyeseünk, ki ellenkezőt mond, az nem ismeri tettelegi politikánkat. A belga-hollandi kérdés főfontosságu, 's ismétlem, háboru 's béke közt határozand Európában.“

N é m e t o r s z á g .

Koblenz, dec. 16kán: Már tizenegy nap óta legnagyobb munkásság uralkodik az itteni katonai kormányzóságnál; a keleti tartományokból számos csapat váratik; Aachen, Trier, Köln 's Bonn őrsei megerősítettnek; a belga határoknál haladék nélkül egy sereg vonatik

össze. — Becker lelkész elleni vizsgálatokat öt tagbul álló biztosság folytatja, közöttük egy pap is van. Dec. 15kén Kölnben azon hír terjenge, miszerint Beckert ideiglen kibocsátják tömlőczéből, azonban e hír valószínűságu nem kezeskedhetni. — Kölnben igen sok vevőre talál egy kép, melly a szentatyát a poseni 's kölni érsek között állítja elő; Dunin érsek háta mögött szikla emelkedik templommal, melly következő aláírással van ellátva: „E sziklán építendem templomomat, 's a pokol kapujai sem képesek azt földönteni.“ A kép szabadon árultatik minden boltban.

(A darmstadti RR a hannoverai alkotmány eltörlesztése ellen nyilatkoznak. Osnabrückben ellenzéi követet fogott el a kormány.) Darmstadti követkamrai dec. 17ki ülésben 21 szóval 20 ellen elfogadák azon indítványt, miszerint a nagyhg kormánya kéressék meg, hogy az 1837 nov. Isejü nyiltlevél következtében eltörlesztett hannoverai alkotmánynak ismét életbe léptetése mellett sükeres rendszabályokat fogantasson. — Hannoverai dec. 14ki hír szerint komoly tudósítások keringnek Osnabrückből, hol leghűbben 's buzgóbban ragaszkodnak az alaptörvényhez. Tömlőczöztetésekrül igen kering a hír, 's többi közt Buddenberg jogtanárt 's ellenzéi követet befogták. A király testőrkapitánya néhány nap előtt ment el Hannoverából Osnabrückbe, melly küldetéstől legkisebb jót sem reménylének; a kapitány ugyanis az osnabrücki tanács ellen vizsgálatát végett küldetett ide, mert a tanács felszólította a berlini jogászkart az adófizetés iránt a jövő évre. Azon kérdésre: mit akart a tanács a jogászkar javaslatával, egyszerűn oda nyilatkozik, miszerint azt a kabinetnek szándékozik benyújtani; arra pedig: „vajjon az új év után az adók beszédését meg akará-e tagadni vagy nem?“ a tanács épen nem válaszola. Hannovera városban igen kíváncsian várják a közelebbi híreket Osnabrückből, főleg a tömlőczöztetésekrül. — Becker 's Binterim lelkészeknek elfogatása Rajnamellekin nagy ingerültséget okoz; mind e mellett is valami törvénytelen kicsapongásoktól nem igen tarthatni, mert tudja e nép a törvényt becsülni. — Berlinben általányosan hiszik, hogy a francia követkamra válasza a trónbeszédre a belga kérdést illetőleg bármilly elhatározottan nyilatkozik a belga birtokeldaraboltatás ellen, mégis a londoni tanács nem álland el határozatátul, itt ugyanis tökéletesen hiszik, hogy a londoni tanács a 24 cikk értelmében határozta el a birtokeldaraboltatást, azaz Limburg 's Luxemburg okvetetlenül Hollandiához csatoltnak vissza.

(Dunin érsek körlevelet bocsáta ki a megye esperesihez. A belga határoknál nem vonatik össze porosz sereg. A német szövetség február közepén kezdi üléseit.) Poseni lelkészek állítják, miszerint Dunin érsek e napokban (dec. 10kén) körlevelet bocsátott v. bocsátand ki megyéje minden esperesihez, mellyben egyrészt szoros ragaszkodásra inti azokat rendeletei iránt, másrészt azonban mindannak elkerülését ajánlja, mi népigást szülhetne, 's innen beszédekben a legnagyobb mérsékletet köteleességük. Az érsek szorosan ragaszkodik ugyan ügyéhez, de ettől minden idegennemüt el akar szakasztani, nehogy időelőtti buzgalom alattvalói részirül az ügynek inkább ártalmára mind hasznára legyen. — A frankfurti főpostalap biztos forrás után alaptalanak állítja azon hírt, melly szerint a rajnamelleki őrsegek megszorítottatnak 's a belga határoknál porosz sereg vonatik össze. — Binterim lelkész elleni ítéletrül a kath. lapok nem a legnagyobb szelidséggel szólnak; a würzburgi lap többi között azt mondja: „Csatkozik, ki gondolá, hogy érdemes Binterim lelkész elítéltetése által a katholicusok ellenei nyerni fognak; ez új diadal, mellyet a kath. egyház ünnepel. Így aratott az egyház győzelmet az elnyomatás minden korában; a vallás melletti vértanuk voltak azok, kik az egyházat nagygyá 's dicsővé alakíták. Az ítélet Binterim lelkészt két évi fogságon kívül hivatalából is letevé; de hivatala egyházi küldetés, 's a papi rend szentségét nem érheti el a polgári ítélet.“ — A német szövetség hihetőleg február közepén kezdendi utjag üléseit.

H o l l a n d i a .

Jour. de la Haye a Handelsblad közleményit valóítja, miszerint Anglia csakugyan komoly jegyzéket intéze Belgiumhoz a harcra készülés miatt. — A köztatusok 2dik kamrája 1839dik febr. 27koig elhalasztá üléseit.

G ö r ö g o r s z á g .

(Az elfogott rablók.) Athene, dec. 12kén: A kormány az ország némelly kerületiben a folytonos garázdalkodások miatt rögtöntörvényseket állita. — Mult napokban érdekes nézőjátéknak valánk tanuji, három, számárra kötött, vérző rablót ugyanis egy csoport paraszt hajtott a fővárosba; e rablókat a várostul két mérföldnyire fogák, a kleph-ták, számra négyen, 17 paraszt ellen dühösen védék magokat több óraig, végre hárman foglyul esének, a negyediket pedig agyonüték. Városba menetük nagy festői képre lett volna érdemes. — Most itt francia biztos tartozkodik a görög vesztegintézetekkel megismerkedés végett, mert a francia kormány célja körülményekhez képest a görögország-elleni vesztegintézeteknek lehetőségig szelidebbítése, hogy ez által a könnyebb közlekedés helyreálltassék. — A portugál királyné a görög királynénak Krisztus-rend diszjelit küldé meg. Hír szerint az özvegy angol királyné Maltából egyenesen Athenébe utazandó.

T ö r ö k o r s z á g .

Konstantinápolyi levelek Perzsiából azon hírt közlik, miszerint Haggi Khan perzsa ministert, ki az angol hírnököt föntartóztatá és sürgönyét föltörété, Angliaérti elégtétel végett, hivatalából letevék. Hussein Khan, a perzsa shah rendkívüli londoni követje, ki rég időtül fogva Konstantinápolyban mulatott, Triestbe utazott, 's innen Bécsen 's Parison keresztül rendeltetési helyére folytatandja útját. Két perzsa hg, hihetőleg száműzött, érkezék Konstantinápolyba, ezek is Bécsen keresztül Londonba szándékoznak utazni. —

Anglia.

(Melbourne válasza a Spanyolország iránti fölratra.) A' már említett fölrást a' spanyol polgárháboru megszüntetése iránt dec. 19dikén nyujta be a' londoni city küldöttsége a' miniszerelnöknek. Melbourne l. bizonyossá tevé a' küldöttséget, miszerint ő föls. kormánya mint eddig, ugy ezental is, mindent el fog követni, mi hatalmát túl nem haladja, azon emberiség elleni vérengzések megszüntetésére, mik ellen olly igazságosan kel ki a' benyujtott fölrast. Egyébiránt valameddig az egyik rész, mint kiúrtó rendszabályt, folytatja e' harczt, mindaddig elkerülhetlen önvédelemnek kell tekinteni más részről a' visszatörést. Igen félhető, hogy Anglia egyedül nem fogja megszüntethetni az ügyek e' mostani állapotját, ha pedig együttműködés végett idegen hatalmakhoz fordulna, alkalmasint azt nyerne válaszul, hogy azok nem bírnak befolyással a' trónkövetelőre. Azonban, mit a' kormány eszközölni képes, azt bizonyosan nem fogja elmulasztani. — Ugy látszik, mintha az angol kormány 's nép ez ohajtása már teljesülni készülne; mert az ausztriai császár ő fölsége szelidebb bánásmódra szólítja föl a' trónkövetelőt, illy hatalmas szózat pedig nem szokott süker nélkül elhangzani a' pusztában! Hihetőleg Lajos Fülöp sem mulasztandja el megtenni e' tekintetben a' szükséges lépéseket, 's csupán azt csudálhatni, hogy mindeddig hallgatott, holott már rég kellett volna szólania.

(Londoni radical gyűlés. Az angol dolgozók és szegények.) Dec. 20ikán nagy gyűlést tartának Londonban a' radicalok a' kereskedési téren, hol ismét O' Connor volt a' vezérszó. Először is a' miniszeriség, 's whigek ellen kelt ki rendkívüli szigorral, de egyszersmind olly pórias durvasággal minden nevet ruháztatva valamennyi ellenségire, milly csupán köznép száján szokott megfordulni borozás közt; mulatságos volt azonban minden esetre azon mód, mellyel O' Connellt neveltségessé törekvők tenni, annak minden modorját hasonlíthatlan hűséggel utánozván. Az izgató 's ministeri lapok azon állítását, mintha ő erőszakoskodásra unszolná a' népet, rágalomnak nyilatkozta, mondván, miszerint ő is mindent erkölcsi eszközökkel ohajt megnyerni; de szükségesnek tartja, hogy bizonyos emberek előtt a' végső eszköz is mindenkor fenyegetőzve mutakozzék. Ezután a' londoni szegények hanyagsága ellen panaszkodék, mivel azok megelégyülvén a' gazdagok asztaliról hulló morzsákkal, mikhez szatócskodás vagy más alacsony szolgáltatást által jutnak, az elnyomott nép jogainak helyre állításáról nem gondolkoznak; 's csak tulajdon személyes jóllétüket törekszenek föntartani. O' Connor után Lovett lépe szószékre, 's mérsékelt ajánlást az ingerült népeknek. Különösen Stephens ellen kelt ki, mivel annak beszédei csupán ártalmas hatást gyakorolhatnak a' népügyre; azután pedig az új szegényi törvény mellett buzga; de a' hallgatók zajgya kényték őt hallgatásra, 's O' Connor hosszasan czáfolá szavait, többi közt így nyilatkozván: „Nem akarok kezkeskedni Stephens minden szaváért, de annyit csakugyan mondhatok, hogy Stephens emberileg gondolkozó férfi 's valódi néparát. Én béke embere vagyok; de inkább vörös kabátot öltök 's harcsikra szállok a' jó ügy mellett, hogy sem látom kelljen, mikép szakasztják el egymástól a' nőt 's férjét agkorokban 's mint zárják gyalázatos foghelyekbe az ifjakat. Én ezelőtt tulzó tory valék; de miután átláttam a' toryk, whigek 's radicalok nagy részének undokságát, nyíltan kimondom, hogy nézetim republicai elvekhez közelitnek.“ A' gyűlés eszöndesen oszlott el. — Most, midőn olly általános forrongás uralkodik az angol szegényebb osztály közt, nem lesz érdektelen röviden előadni a' dolgozók és szegények helyzetét Angliában. A' nem-birtokosok száma igen nagyra növekvék 's rendkívül veszélyes kezdleni. Az új szegényi törvény művelethető, 's ugyanazért kemény és szigorú. A' dolgozók osztálya a' szegények nyilvános gyámolításában nyugdíj-intézetet lát, mellyből agkor vagy szerencsétlenség esetén segélyt húzand; az új törvény súlyát nem érzí 's mégis retteg tőle. Ez utóbbi osztály most politikailag létegesíté magát, 's olly alapelveket állíta föl, mellyek valósitása az egész hatalmat a' nép kezeibe szolgáltatná 's Angliából republicát alkotna. 'S ezen elveket, minő például: az általános szavazásjog 's a' t. egyedüli eszközül állíták föl a' szegénységnek szükség-elhárításra 's kenyérszerzésre. E' két osztály egyesülése veszélyszülő leendne. Az általános népszellem mindazonáltal gátolni fogja a' legvégső veszély bekövetkezését, mert minden angol mélyen tiszteli a' törvényszerűséget. A' szó szabad Angliában, 's azért közte 's a' gondolat közt nincs korlát; de a' szó 's tett között a' törvények tömege tornyosul föl. Ki csak csekély belátással bír is, nem reménylhet üdvöt azon tethből, melly azokat, kik a' társaságon meg akarják magukat torlani v. boszulni, fék nélkül bocsátja szabadon arra. Bristolban kitént, mit akarnak 's mit keresnek. Más oldalról azonban a' jogokat szint ugy nevezhetni birtoknak, mint bármí más, 's épen azért, mivel az angol nép csakugyan bír jogokkal, tehát nem kockáztatja könnyelműleg azokat nyilvános törvényszegés vagy lázadás által. Már is külföldi történt az erkölcsi erejü 's testi erejü férfiak közt. O' Connor, Stephens 's Oastler már tulajdon pártjokban is találtak ellenzésre; de ez még semmi különös nyereség. Sőt ellenkezőleg, ez által az utóbbiak csupán hallgatni kényszerülnek, 's rendbe hozván magukat az erkölcsi erőt segitendik, melly szintolly félelmes, mint a' testi, mihelyt milli ók gyakorolják azt. De már kicsapongások is történtek, gyujtogatások 's gyár-erőművek összeromboltatása. Nem húzhatna e' a' kormány illy eseményekből hasznot? Nem büntethetné és semmithetné e meg mind a' két pártot, mellynek czélja végre csakugyan csupán egy leend? A' miniszeriség csak a' katonai törvényt hirdethetné ki 's a' személyes szabadságot függeszthetné föl, 's ezt tulajdon felelősségére kellene tennie, vagy tüstint összehínia a' parlamentet. Illy rendszabályok egyébiránt

csak helyzeti-sükerük, 's igymulékonyak, és keveset használhatók, mert gyökerestül nem írthatják ki a' roszt. A' törvény maga is ellenzi a' miniszeriség minden komoly rendszabályt. A' hatóságoknak kellene illy esetben fellépni szilárd elszántsággal; de ezek majd egészen függetlenek, 's csupán e' hatóságok gyávasága tevé lehetővé a' bristoli szomorú kicsapongást. A' személyes szabadság és számos egyéb törvényszerű kedvezmény fogatoson óalmazza a' most veszélyessé válni kezdő szegény osztályt a' kormányhatalom ellen. Mit kelle tehát tenni? E' szempontból tünik ki a' szegényi törvény fontossága, mert ez volt az első sükerült próba, melly a' szegényi a' törvények köréből kiragadja 's a' kormány közvetlen befolyása alá helyzi. Az egész törvény Chadwick eszméje volt. E' törvény még mások alkotását kívánja, hogy fogatos lehessen, 's ezzel foglalatos most Chadwick. Törvényt készit ugyan is, melly a' központi rendőrséget az egész országra terjesztendi ki. Alig érkezék az ashtoni gyár fölégetésének híre Londonba 's ő azonnal oda sieté adagyujtés végett törvényjavaslata tökélyesbitésére. Illy kicsapongások, párosultan a' kenyérár emelkedésével, alkalmasint lecsilapítandják az érintett törvény ellenzést, 's így az nem sokára életbe fog léphetni. Ez áthághatatlan korlátot vonna a' szegénység 's izgatók között. Eddig a' kormányt az osztályok sokasága biztosítá; de ezek fő pontja sokat vesztett erejéből, mert a' nemesség nem az már, a' mi volt. Olaszország Anglia Capuája, ott puhultak el főurai, kik oman csak rövid időre 's csupán sürgető dolog esetén ténnek a' tőlük elég balgán megvetett hazába vissza. A' protestans egyház minden tekintetét elveszté, mert visszavonult a' nép közül 's tízedgyűjtővé aljasult. E' vallást VIIIik Henrik parancsából származottnak mondhatni csak, vagy váltolevélnék az alattvalók zsebeire. Más oldalon ellenben a' kereskedőség tetemesül emelkedék. Hasznos ismereteket 's valódi tudományokat lelhetni már a' tözsér-esarnokokban 's egyes kereskedő-házakban; Grote görög literatúrából adhatna leczkéket bármely tud. egyetemen, az ifju Lloyd pedig egyik legnagyobb nemzeti gazdája jelen korunknak. 30 év előtt nem igen leheté radicalokat látni a' tözsér-esarnokban, 's most ollyan radicalok is ülnek ott, kiknek atyjaik tulzó toryk valának, 's a' fiatal radicalok nem vesztének, hanem még inkább nagyobbra terjeszték vállalatikat. 'S a' toryk már most conservatívoknak nevezik magukat, a' whigek pedig a' javító törvényt többé változtatni nem akarják, mi szinte igen közel hozta őket a' conservatívokhoz. Ebből egyesülési miniszeriség fog alakulni, mert külön egyik párt sem tarthatja föl magát, hanem vagy egyesülni, vagy pedig a' természet a' radicaloknak átengedni leendnek kénytelenek. A' nép eszöndes mindenkor, míg jól érzi magát kormányoztatni; de mihelyt ezt nem tapasztalja, azonnal kezeibe keríti a' hatalmat, hogy törvényszerűleg orvosolhassa bajait. Most republicát akar a' nép, kötelessége tehát a' kormánynak, hatalmát ugyan föntartani, de minden sérelmet gyökeresen orvosolni, mert csupán ez ohajtja a' néppel a' föntálló rendszer megbuktatását. Böles intézkedés a' fönebbi mód szerint még mindent lecsilapíthat; azon egytül azonban mégis félhetni, hogy azidő már rövid a' bajokat orvosolni, mit a' nép nagyon sürget, itt tehát némelylyek ugy vélekednek, hogy háboru adhatna a' népek addig más üdvösb irányt, míg a' kormány, háboru idején ugy is nagyobb erőt fejthetvén ki, időt nyerhet a' köz ohajtásokat lehetőségig 's legezelszerűbben létesíteni. Orvosolni pedig csakugyan tartozik a' kormány minden áron a' bajt, mert midőn a' szegénység miatt valaki elveszti polgári jogait, szükség, hogy a' szegénység okai kevésbítettessenek. E' fontos tárgynak a' most folyó évben minden esetre jobbra vagy balra határozottan el kell dölnie. —

(Durham terve Britt-Északamerika iránt.) Canadából érkezett hírek szerint Durham gr. következő tervet szándékozik parlament elibe terjesztetni az északamerikai angol gyarmatok kormányzata iránt: „1) E' név „Canada“, mellyel ferde kormányzat, pártszenvédelelyek 's pártharcok legbensőbb kapcsolatban állanak, megszűnik, 's a' két tartomány ismét a' régi: Quebec, Montreal, Kingston 's Toronto kerületekre leend fölosztva, mellyek Uj-Braunschweig, Uj-Skótzia, Eduard hg szigetekkel 's Uj-foundlanddal egyesülten szövetségi birodalmat képezendnek Britt-Északamerika nevezet alatt. E' Britt-Északamerikanak külön statustitoknok a' miniszerisége leend Downingstreetben, kormányzója pedig alkirály lesz, mint jelenleg Irlandban, csak hogy kormányrendszerre szövetségi természeténél fogva majd egészen független lesz az anyaországtól. 2) Minden tartományban külön törvényhozóság intézendü a' helyzeti ügyeket, 's az egész birodalom hatóságokra lesz fölosztva a' szomszéd szabad tartományok szokása szerint, mellyek számára tisztviselőket a' nép választand. Ugyana' nép nevezi ki minden hatósági kerületben a' nevelési biztosokat 's tanítókat, kik külön iskola-ügyelők alatt állanak, ezek pedig superintendens alatt, ki főbírói ranggal bír 's roszt magaviselet miatt eltávolítható. Ezzel a' népnevelést szabadon szándék tartani minden felekezeti szellemtül. A' papság megtartja régi jesuita-jószágát, 's minden iskolai alapítványi jószág összesítettü fog, melly összes tömegből aztán az illető népesség szerint nyerendik osztalékjokat az iskolai kerületek. Minden iskolai kerület törvényesen tartozik az osztalékhoz hasonló mennyiséget összegyűjteni kebleben, 's így aztán Britt-Északamerikában minden gyermek ingyen nyerend oktatást. 3) Minden tartomány három vagy több képviselőt küld a' londoni parlamentbe. Britt-Északamerika 's Anglia közt legnagyobb kiterjedésben fog divatozni a' gőzhajózás; 's a' gyarmat belföldi közlekedését, Halifaxtól Sandwichig, vasutak 's a' hajózás tökélyesbitése emelendik.“ E' tervet már alkalmasint régen dolgozá ki Durham, mert róla már többször vala szó 's a' ministeri lapok mindig ellene nyilatkozának. Most azonban elnyvetés nélkül közli azt a' M. Chronicle. —